

Maria Królicza

Recenzja książki Krystyny Kamińskiej "Nauczyciel wychowania przedszkolnego wobec wielokulturowości"

Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce : kwartalnik dla nauczycieli nr 3,
89-91

2008

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

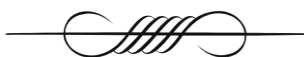
Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Część druga pt.: *Kompetencje nauczyciela wyznacznikiem jakości kształcenia*, prezentuje model kompetencyjny nauczyciela współczesnej europejskiej szkoły. Talent pedagogiczny i nabywane kompetencje w toku pracy zawodowej kształtują jakość nauczania i budowanie autorytetu w oczach wychowanka. Zaprezentowano możliwość rozwoju naukowego, etapy awansu zawodowego, jak również znaczenie kariery zawodowej, która warunkuje sukces w wykonywanej profesji.

Przyjęty układ książki stanowi spójną całość i nadaje pracy przejrzysty charakter. *Profil kompetentnego nauczyciela w europejskiej szkole* jest adresowany do szerokiego grona odbiorców: pracowników naukowych, studentów kierunków pedagogicznych, jak również do aktywnych zawodowo nauczycieli, którzy spotykają się z problemami związanymi nie tylko z wychowywaniem młodego człowieka, ale i umiejętnym przekazywaniem treści dydaktycznych. Wydana publikacja stanowi ważny tytuł w literaturze pedeutologicznej i wpisuje się istotnie w cykl wieloaspektowych rozważań o profesji nauczyciela europejskiej szkoły XXI wieku.

Edyta Skoczylas-Krotla

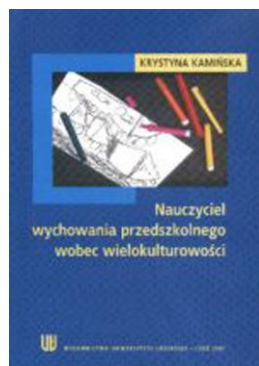
dr Maria Królicza
Akademia im. J. Długosza w Częstochowie
Instytut Edukacji Przedszkolnej i Szkolnej

RECENZJA KSIĄŻKI KRYSZYNY KAMIŃSKIEJ

NAUCZYCIEL WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

WOBEC WIELOKULTUROWOŚCI

W okresie znaczących zmian socjokulturowych, które zauważamy w świecie i w naszym kraju, edukacja stoi (lub w najbliższym czasie będzie stała) przed licznymi problemami do rozwiązania. Do takich zagadnień należy edukacja interkulturowa, wychowanie wielokulturowe jako odpowiedź na zjawisko wielokulturowości, które bardzo dynamicznie zmienia swój charakter, zasięg, specyfikę terytorialną itd. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego wydało bardzo aktualną w tym kontekście książkę pt. „Nauczyciel wychowania przedszkolnego wobec wielokulturowości” autorstwa K. Kamińskiej.

Opracowanie K. Kamińskiej jest bardzo obszerne, wieloaspektowe, starannie dopracowane (składa się na nie dziesięć rozdziałów). Trzy pierwsze rozdziały poświęcone są opisowi zjawiska wielokulturowości w wymiarze fenomenu współczesnego życia społecznego, specyfiki polskiej wielokulturowości (z odniesieniami historycznymi) oraz jako wyzwania dla pedagogiki. Autorka szeroko charakteryzuje wielokulturowość, zaznaczając, iż odnosi się ona do idei i do ideologii, jest zjawiskiem społecznym i kategorią filozoficzną, jest doktryną polityczną. Zrozumienie wielokulturowości w jej wielu wymiarach i odniesienie do procesu edukacji nie może być zatem zabiegiem prostym, mechanicznym. A w odniesieniu do etapu edukacji przedszkolnej staje się jeszcze trudniejszym wyzwaniem. Dlatego też w kolejnych dwóch rozdziałach przedstawiono – w wybranym wymiarze – dwa podmioty edukacji – dziecko przedszkolne i nauczyciela przedszkola. Ten wymiar w pierwszym przypadku stanowi relacja dziecka przedszkolnego z „Innym” i „innością”, w drugim jest to model kształcenia, formacji nowoczesnego nauczyciela przedszkola. Tak więc rozdział IV i V przedstawiają treści uzasadniające rozpoznanie i charakterystykę zagadnienia podjętego w tytule pracy.

Po zaprezentowaniu w rozdziale VI założeń badań własnych i ich przebiegu kolejne rozdziały są przedstawieniem wyników w odniesieniu do takich zagadnień jak: obraz nauczyciela w stosunku do wielokulturowości, jego praca w zakresie edukacji międzykulturowej i wielokulturowego wychowania, efekty pracy z dziećmi w tym zakresie (jest to analiza dziecięcych prac wskazująca na poznanie przez dzieci innych kultur, ras, religii). W ostatnim rozdziale Autorka przedstawia przygotowanie zawodowe, kompetencje nauczyciela wychowania przedszkolnego ukierunkowane na wielokulturowość współczesnego świata. Kompetencje te, wyszczególnione w toku analizy badań, zestawione zostały w odniesieniu do modelu R. Paige’a, co daje pogłębiony obraz z uwzględnieniem wykorzystania umiejętności praktycznych nauczyciela oraz jego wiedzy w obszarze edukacji przedszkolnej.

Na podkreślenie zasługuje umieszczenie na zakończenie bardzo bogatej bibliografii (10 stron literatury przedmiotu) zawierającej wiele propozycji, których lektura pozwoli poznać podjęty przez Autorkę złożony problem wielokulturowej edukacji.

Omówione w pracy zagadnienia są szczególnie ważne w obliczu społecznych i kulturowych zmian docierających do Polski, a intensyfikujących się w całym świecie. Ważne jest przesłanie, aby poznać stan aktualny zjawiska edukacji wielokulturowej, rozpoznać jego trendy, przygotować nauczycieli do odpowiedniego przyjęcia wielokulturowości i reagowania na to zjawisko, a więc do efektywnego i twórczego tworzenia procesu edukacji wielokulturowej i interkulturowej już od najwcześniejszego etapu – od przedszkola.

Zaprezentowane bogate, ciekawe badania oraz wnikliwa analiza ich wyników mogą stać się propozycją do dalszych poszukiwań w zakresie teoretycznym i praktycznym. Po lekturze tej książki rodzą się pomysły dalszych badań w zakresie

kształcenia nauczycieli w odniesieniu do zagadnień wielokulturowości, a także projektowania i realizacji samego procesu wielokulturowej i międzykulturowej edukacji. Pomysły działań, które zaproponowali objęci badaniami nauczyciele, omówiony ich stosunek do wielokulturowości mogą być pomocne w codziennej pracy z dzieckiem przedszkolnym.

Recenzowana praca wnosi niezwykle cenny wkład w dorobek najnowszej myśli pedagogicznej, wzbogaca pedagogikę przedszkolną z jej poszukiwaniami nowych strategii wychowawczych.

Maria Królicza

dr Aleksandra Siedlaczek-Szwed
Akademia im. J. Długosza w Częstochowie
Instytut Pedagogiki

RECENZJA KSIĄŻKI
MARII JOLANTY ŻMICHROWSKIEJ
MAŁŻEŃSTWO I RODZINA
W CHRZEŚCIJAŃSTWIE I ISLAMIE
WSPÓLNE TRADYCJE

Na wstępie należy wyrazić uznanie Autorce, Marii Jolancie Żmichrowskiej z Akademii im. J. Długosza w Częstochowie, za wybór terenu i przedmiotu badań naukowych nad problematyką wspólnych tradycji małżeństwa i rodziny chrześcijańskiej oraz islamskiej, w oparciu o Stary i Nowy Testament oraz Koran, a także teologię katolicką i islamską. Zjawiska i czynniki niesione przez przemiany cywilizacyjne w Europie dowodzą, iż pojawia się potrzeba objęcia badaniami wielorakich aspektów życia małżeństwa i rodziny chrześcijańskiej i islamskiej. Stąd też recenzowana publikacja ukazuje poszukiwania wspólnych tradycji. Tego zadania podjęła się M. J. Żmichrowska, przedstawiając pracę obejmującą tematykę niezwykle interesującą i ważną do podjęcia dialogu